

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szemléi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 f. c. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hónap 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:
Ot-használattal egyeztetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyitlár 4 használatos példányért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsater, Kardos-ház, 16. szám.

Ide küldendő az előfizetési pénzek a kiadás körüli panaszok és ahirdetvények. Hirdetések felvételnek helyben Zichermann H. közvetítési irodájában is.

Ez is megérdemli a megbeszélést.

(—) Hogy a körjegyzői intézmény hazánkban sem kellő gondal nem ápolatik, sem kellő elismerésben nem részesítetik, az a régibb korból a mai korba átültetett illetőleg átcsenevészedeft felfogásnak hibája, betegsége. A körjegyzők a magyar társadalmi fölfogás szerint rettenetesen parányi emberek, sőt a rangosok és czimeresek előtt úgy szólnak semmiki, pedig ha ez intézményt kellően felfogni, méltányolni és istápolni tudnók, egy oly intézményt fejleszthetnének belőle, mely a földművelői osztály előmenetelére nézve, nemzetiségünk ezen talajának művelődésére nézve, beláthatatlan haszonnal működhetnék.

Hiszzen a körjegyzők kezében van a nép! Csak ez az egyedüli intelligens elem, mely napi érintkezésben van a felnőttekkel s azokat úgy ismeri mint a gépész az ő gépének egyes részeit s éppen úgy tudná össze állítani, vezetni, s oda fejleszteni, hogy a gép a művelődés által lelket kapjon, s majdan önállóan is megtehesse a mire vezető nélkül mai napság még képtelen. Amde ha körjegyzői intézményünk ma még nem felel meg e czélnek? Hát ki annak az oka mint maga az állam és maga a társadalom; és ki lesz oka, ha ezután se felel meg a czélnek? Ismét csak az állam és a társadalom, mely azokat az állami és társadalmi rugókat, melyeket a körjegyzői intézményben bir, felismerni nem képes.

Minek kellene lenni a körjegyzői intézménynek? Egy nagy tábornak népzévérekéből; és minden körjegyzői állomásnak: népzévéri állomásnak. Nem politikai, hanem társadalmi értelemben.

És mi csoda a körjegyzői intézmény ma? Egy országos taposó malom, hol azok, kiket a kenyérkereset szüksége e malomba vitt, életüket a napi teendők egyhangúsága és mindennapisága mellett gépszerűen leőrölhetik, azzal a különbséggel hogy míg más malomban az őrlősök szabad akarattal bíró szabad emberek, addig a körjegyzők malmaikhoz vannak lánczolva, amely mal-

mokból nincs menekülés. Az a malom az illetőnek börtönévé válik, s birjon még oly magas röptű szellemmel, legyen maga a készség és az értelem, hogy lenézett helyzetéből ki emelkedhessék, arra nem lehet kilátása.

A körjegyző az intelligens osztály kutjának fenekére taszított ember oly hatás-körrel, amilyen kutba jutott és az elismerés annyi viláosságával mint amennyi a kut nyílásán hozzá besugárzik, s amely nyilvánon néznek rá le a társadalomnak czimes és rangos tagjai.

A törvények megkivánják tőle a kvalifikációt, hanem a falusi bíró nagyobb tekintély. A szolgabírótól és segédszolgabírótól a törvény ma még semmi kvalifikációt nem követel, hanem azért mélyen alattuk áll a körjegyző. A segédszolgabíróból lehet szolgabíró, alispán, főispán, még miniszter is, a körjegyző pedig körjegyző marad ötékké.

A falu uraságai vagy a faluban lakó uraságok régi idők óta fenn tartják maguknak azt a jogot, hogy a falusi jegyzőt lenézzék, s ha valami hivatalos dolguk akad, nem ők mennek a jegyzőhöz, hanem a jegyzőt hivadják magukhoz, ki, hogy ha az uraságnál vendég van, be se mehet a szobába, hanem az előszobában mondják meg neki, hogy mit tartson szerencséjének megtehetni.

És a falusi ember a ki ezt látja, hogy viseltessék tisztelettel azon hivatalos közeg iránt, kit mert így bántani vele, restell felebbvalójául elismerni. Kalapját is alig emeli meg előtte, mikor pedig vele beszél éppenséggel nem árul el semmi tiszteletet. Ez pedig nem jól van így. Nincs jól humanitási, nincs jól serkentési és nincs jól tekintélyi szempontból.

Humanitási szempontból nincs jól azért, mert azon kenyérért, melyet hivatala ad neki, rabbá lesz. Taposó malmához van lánczolva, amint már említettem. Szorgalmának, törekvésének, odaadásának semmi jutalmát nem látja a jövőben, mert nincs kilátása semmi előmenetelre, holott mit tehetne ő, ha nem lenne benne megfogyaszta tetterő és ambíció? Egyedül ő az ki a lakosokat rendre, szorgalomra, józanságra,

takarékosság és tisztaságra taníthatná. De miért tegye? — gondolja magában, mikor egy érte a fizetés. Aztán meg tekintélye sincs hozzá, amit szintén említettem.

Hiszzen ha nem volnának arisztokratikus nemzet! De mikor az vagyunk. Czím és rang körság senkit se bánt úgy mint minket, Budapestén már az irnok is nagyságotatja magát. A hivatalos czimből, minden hivatalos osztálynak ki jut a törvényes adag, csak a körjegyzői osztálynak nincs semmi czime. Ha más osztálynak se volna, hát miért lenne éppen neki, de miután minden osztálynak meg van hát miért nincs éppen neki, mikor az nálunk a tekintélyhez elkerülhetlenül szükséges.

Akinek tehát se előmenetele, se czime, se rangja, se jutalma, se reménysege: mi lehessen az más, mint gép? Hejh pedig azok az ezrek, kik nálunk körjegyzői állást viselnek, be hatalmas tényezői lehetnének a haladásnak!

Azon kellene tehát gondolkozni: hogy segítsünk a dolgon? Én magam részéről nem valami sokáig gondolkoznék, hanem adnék nekik segédszolgabírói czimet és rangot, érdemeik előtt pedig megnyitnám az utat az előmenetelre. Alkotnék az intézményből iskolát és telepet, a megyei tisztikar számára.

Aki jobbat tud kigondolni, álljon elő vele! Fontosabb e kérdés mint a milyennek látszik. A jegyzői táborból oly tábor lehet alkotni, mely husz év alatt oda viszi a népet hova nem megy magától egy század alatt se. Nem ártna tehát ehez a dologhoz hozzá szólni avatottabbak részéről sem.

— A delegatiók ez évi ülészakának kezdetére nézve még nincs megállapodás, csak annyi bizonyos, hogy a megnyitás az október 20-ka körüli napok valamelyikére fog kitűzteni.

— Csaky Albin gróf szepesi főispán a közlekedési tárczát győnge egészségére való tekintetből nem volt hajlandó elvállalni. Ezzel Csaky gróf jelöltségét végleg el kellett ejteni, s a miniszteri válság ugyanabban a stadiumban van, mint Ordódy vis-zalépésekor.

— Mikor erkezik meg? — kérdi Noémi szárazon.

— Holnap, de várni fog határozatodra, nem tesz kést a torunkra.

— Mit tesz hát? — kérde a leány felháborodva.

— Ej, jobb lesz, ha elmegyek. Nagyon izgatott vagy ma este.

Megcsókolta leánya sápadt homlokát, azután hátat megörbésztve ment ki. Mikor betett az ajtó maga után, a leány fájdalmas kétségbeesett sikolyba tört ki.

— Ez is atya! — Oh, anyám, áldom az istenemet, hogy megszabadított tőle, elvette az életedet.

Savaron, mióta megvette a varavillei birtokot potom áron, minden évben vadászat idejékor meghívta egy tucczat párisi ismerősét, a kik valamennyien pénzes emberek, vállalatának részesei voltak.

Reggeltől estig zajgott ilyenkor az erdő, mely a varavillei parkot környezi; kirandultak loháton, — horgászatot rendeztek az erdei tóban.

Falconney megérkezése nem gátolta e mulatságokat.

Ő is részt vett bennük. Ha jelenléte talán kellemetlenül érinté is Savaron barátjait, volt annyi tapintatuk, hogy nem mutatták.

Savaron özeget volt, Noémi vitte a háziasszony szerepét. Nyolcz hónapon át lakott künn falun, szenvedélyesen ragaszkodott e helyhez, melyet anyja halála megszentelt; gyűlölte Paris élvezeteit. Különös egy leány volt, szép és gazdag, kérőit rendre eltiltotta, de minden férfit, akár fiatal, akár koros volt, barátjánként fogadott, minden kacérság nélkül, minthogy ha nembeli lett volna velük, kiknek tulajdonságai közül neki is volt bátorsága, ereje, rettenthetlensége, a nélkül, hogy e tu-

— A kápolnai vérengzés következtében a kormány — mint hírlík — katonai karhatalommal fogja az adókat behajtatni Kápolnán és környékén.

A debreczeni dalárda a szatmári tűzoltó ünnepélyen.

— Saját tudósítónktól. —

Szatmár, szept. 24.

Szombaton délután 4 órakor Debreczenből elindulva, a legnagyobb kényelemmel és igen jó kedéllyel, legtöbbszörre vig danolás között folytattuk utunkat Haláp, V. Péres, s az azt követő állomásokon keresztül, több helyen tömegesen fogadtak, s élvezettel hallgattak dalaink felsőges magyar dalait. A mi hályfalvai indóházal a székelyhídi, N. Károlynál pedig az ottani tűzoltó-egylet csatlakozott hozzánk s utunk dalaink folytonos danolásai mellett, tovább folytattuk. A meglehetősen pontosággal és gyorsággal haladó vonat, pont 9 órakor robogott be velünk Szatmára. Az indóházal óriási közönség varakozott reánk, megérkezésünk alkalmával pedig, hatalmas éljenzéssel s virágzárppal fogadtattunk. A vonaton Unger Gusztáv ur fogadott bennünket és az érkező tűzoltó egyleteket, mely szép és szívből eredt szavak elhangzása után, az éljenzések és isten hozott öröm felkiáltások, oly magas fokra hágtak, miszerint boldog volt az, ki egy debreczeni veres pántlikás dalárdistát amugy magyaros barátságággal megölelhetett; az öröm és viszontlátás ezen nem mesterkelt, de magától jött páratlan szívségű fogadtatás, lebilincseltek az embereket, s ugyan sok idő kellett, míg a nagy tömegeből úgy a hogy, kibontakozni lehetett, a mikor is a rendezőség lépett előterbe s dicséretére legyen mondva, feladatának páratlan ügyességgel meg is felelt.

A vonattól a legszebb magán kocsi szállításoltattunk, később pedig szállítottunk a „Korona” vendéglő helyiségébe, miután a dalárdisták ösmerkedési estélye, a tűzoltókéttől egészen elkülönítve, a „Korona” vendéglő nagytermében tartott meg. Felemlitem ez alkalommal, miszerint az egész Szatmár zászlókkal volt felszítve, a főbb utcák pedig ritka ügyességgel voltak kivilágosítva.

A dalárdisták tiszteletére rendezett banquet, 10 órakor vette kezdetét, s mintegy 150 terítéssel; az első felköszöntést Vajay Károly törvényszéki bíró ur mondotta a debreczeniekre, ezt követte Bartha Endre ügyvéd s a dalárda alelnöke és Dr. Lukács László tanár urak felköszöntései, a debreczeniekre, annak tanácsosa és szeretett polgármestere, majd Hoffbauer Ignác a szatmáriak karmestere éltette Debreczen várost. Ezek elhang-

lajdonságok káros hatással lettek volna a 20 éves leány női bájaira.

Falconney megérkezése után egy hétre Savaron behívta magához Noémit.

— Nos, milyennek találd őt? — kérde. — Ó atyám... Ezt a negyven éves, fogatlan, kopasz, zsémbes embert, a ki magán viseli az erkölcsi súlydtségek jeleit...

— Nagyon szigorú vagy... Nem akar már tovább várni. Választ kíván.

— Majd magam mondom meg neki, — felelt a leány.

Másnap délután a leány egyedül találkozott a kertben Falconneyyal s így szólott hozzá:

— Uram, atyám elmondott nekem bizonyos körülményeket, melyek mindnyájukra nézve lealázók. On azt követeli, hogy neje legyek... Eljárásának furcsasága daczára is becsületes embernek tartom őt; remélem, le fog mondani oly tervről, melynek megvalósítása lehetlen. En nem szeretem őt.

— Ó, sohasem követeltem azt, hogy mindjárt, első nap megszeressen, válaszolt Falconney... De engedie meg hinnem, hogy abban a tekintetben nem érzéketlen, hogy egy udvari embernek vonzalma, a ki őnt el akarja venni, nem lehet közönyös öné nézve.

— Hogy akarhatja, hogy szavaira hallgassak, mikor tudom, mily gyalázatos vásárnak tárgya vagyok?

— Ah: atyja megmondta?

— Mindent megmondott.

— Akkor tehát be fogja látni, hogy nem lehet erről többet vitatkozunk. Ön engedelmes leány, szereti atyját. Kötelessége feláldozni magát érte; oly kötelesség ez, melynek teljesítése ugyan kegyetlennek tetszhetik ma, de később könnyűnek fogja találni, ha majd jobban megismer...

A „Debreczeni Ellenőr” tarczája.

KOSSUTH LAJOS.*)

Hosszura nyújtja Isten életed!
E század szinte lépést tart veled.
Láttad, hogy az idő építve ront;
Elbukni láttad nagy Napoleont.
Megismeréd a változó szerencsét:
Hogy büszke nép elvérzik, trón ledúl.
El nem kerülí senki végezetjét;
Tied, hogy tündökölj sértetlenül.

Főlkémi láttad elnyomott hazád!
Lobogni a szabadság zászlaját.
Láttál sok diadalt, győzelmeket
S megértéd hajh! hogy minden elveszett.
Őrök honvágygyal, örök éjszakában,
Melyet elűzni déli nap se tud,
Hazátlalul bolyongtál a világban,
Sohajaidól hangzott minden ut.

S ah, nem láthatja elborult szemed
Főlserkenő, törekvő népedet.
Hogy küzd, előre tőz, fárads, remél,
Hogy Hunniának szebb jövője kel.
Nem láthatod, hogy számban és erőben
Hogyan nő minden újabb nemzedék:
Hogy a magyar még bízik a jövőben,
Hogy ellenségi meg nem ölhetek.

Te szent öreg! Nem kinez-e a vágy,
Hogy újra lásd ez épülő hazát,
A melyben most is egyre küzdenek,
De arcz-verejték foly a vér helyett?...
Hány millió szív hangos dobogása
Hirdetné: Itt van! Ó megérkezett!

*) A „Borszem Jankó” legújabb számából.

tak, a tengeren pedig megbecsülhetlen volt jelenléte, a hol orvosi tanácsával, biztatásával segítségére volt a szenvedő utasoknak; fáradhatlan működéséért köszönetet mond a kiránduló társaság.

Nyitl körlelem. Tisztelettel felkértem mindazon t. szüléket, kiknek gyermekeik mellé nevelőre s mindazon t. ügyvéd urakat, kiknek irodájukban kisegítőre van szükségük, hogy ebbeli megkereséssel hozzám fordulni s ez által egyetűntet nemesszeljezében, mely nem más, mint jóra való, szegénysorsu tanulókat sebélyezése — támogatni kegyeskedjenek. Tisztelettel Magos György jogászegélyező egyleti elnök.

Szerencsétlenség. Tegnap egy Péterfia-utcai ház megdőbent szerencsétlenségnek volt színhelye. Némethy Lajos kereskedő a szüret alkalmára készített tüzi játékok készítésével volt elfoglalva, mindön egy rosszul alkalmazott ütés a tüzi szert felrobbantotta s a helyiségben felhalmozott összes rakétákat lángba borította. Némethy nehéz égési sebeiben fekszik, míg a mellette segédkezett nap-szamos oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházban hova rögtön elszállították már meg is halt.

A tiszántúli egyházkerület közgyűlése október 11-ik napján veendő kezdetét. A gyűlés fontosabb tárgyai lesznek: A főiskola szellemi és anyagi ügyei; különösen az ezek megvizsgálására kinevezett egyházkerületi bizottság javaslatai. Az Andaházi Szilágyi intézetbe és a Fráter Gedeon alapítványra való felvétel. Az állami segély kiosztása. Konventi képviselőknök és a superintendentiai segélyegyleti választmány tagjainak megválasztása, és több folyó ügyek.

Vasuti ügy. A Dr. Oláh Gyula-féle emmelléki vasut vonalán a nyomjelzési munkálatok Nagyváradtól, Dioszeg és Székelyhid érintésével, Margittáig már elkészültek. Jelenleg az építési költségvetés tervezetén dolgoznak a mérnökök! ennek befejezése után az a megye bizottság közgyűlése elé fog terjesztetni.

Az első őszl nap tegnap köszöntött. A be ragyogó napsugárral, meleg verőfényvel. A sok eszős után, melyekkel a nyár tölünk buscsut vett (talán épen a bucsu miatt könnyezett olyan sokat?) nagy örömmel fogadtuk az ősz mosolygó ábrázatát. A nap sugara már csak sárguló levelekkel enyehelget ugyan, de azért még mindig táncolhatja zöld pázsitok puha szőnyegén. Sűrű fátolat, az obligát, borongó ködöt Ősz kisasszony tegnap nem öltötte fel úgy, hogy teljes szépségében láthatott ragyogó, fényes arcát. Űdvözöljük őt abban a reményben, hogy sokáig ránk fogja ragyogtatni fényes, meleg mosolyát. Külömben tegnap volt — mint tudományos nyelven mondják az őszinap éj egyenlősége. A nap látszólagos pályáján ma reggel 8 óra 10 perczkor lépett a mérlegjegy első pontjába, vagyis érintette ujból az egyenlítő síkját, miáltal az egész földön a nappalnak az éjjellel az egyenlőségét okozta, mit az őszl nap éj egyenlőségnek neveznek. Ma a nap 5 óra 52 perczkor kelt reggel és ugyancsak 5 óra 52 perczkor nyugodott le este. Mától fogva a nap folytonosan a déli féltekén halad a bakterító felé, miáltal a nappalok mind rövidebbek, ellenben az éjszakák mind hosszabbak lesznek.

Gyulai Pál az antiszemizmusról. Gyulai Pál tegnapelőtti egyetemi előadásán érdekes megjegyzéseket tett az antiszemizmusról. Péterfőről szólva, említette, hogy midőn 1848 elején némely helyt (főképp Pozsonyban és a német városokban) mozgalom indult meg a zsidók ellen, mily elesen és minő felindulással támadta meg Petőfi e mozgalmat. Csak hogy — mond Gyulai — ez igazítás akkor inkább csak elszórvá jelentkezett s különben is a forradalmi idők a nemesség mellett sok aljást is felszűrte hoznak. Ma azonban némelyek egész nagy razzitát akarnak a zsidók ellen indítani. Mindig lesznek egy fajban olyanok, kik kihívják és igazolják a neheztelést és megrovást, de semikép sem az oly bűnös agitációt, mely azonkívül hogy a józan politikával sem fér meg, lábál tapodja a civilizációt és humanizmust s meggyalázza Deák és Eötvös emléket. Eféle mozgalmat valóban nem érdemelünk meg mi magyarok. A hallgatóság megeléjenezte a tanár szavait.

A legujabb frizura. Bécsben tegnap összegyűltek a borbélyok, számar néve 80-an és Ardeliano román udvari borb... pardon, todrász, ki most tért vissza hosszabb tanulmány utjából, Európa minden nevezetesebb fővárosában tanulmányozván a különböző hajviseleteket, bemutatva az összegyűlteknek a legujabb frizurát, mely igen csinos és könnyen építhető. A gyűlekezet tetszéssel fogadta e hajviseletet s közös akarattal elkeresztelték Stefánia frizúrának.

Gyilkos majom. A múlt héten a berlini Potsdam-utczának egyik házában kínos feltűnést keltett egy „gyalázatos gyilkosság.” A háziur mult tavasszal szerzett valahol egy szelid majmot, mely bohó ritfáival az egész házat mulattatá, de nem ritkán meg is bosszantá. Évek óta volt ugyanezen urnak egy szép papagája, mely ude. gyermekéhez hasonló hangjával egy egész csomó szót és mondatot tudott elmondani. E papagály az új jóvövényre mindig rosz szemmel nézett s gyakran kellett őket erőnek erejével szelyleválasztani, hogy össze ne marják egymást. Mult vasárnap éjjel átható, rémes sikoltás verte föl a ház lakóit, olyanformán hangozva, mintha egy megkínzott gyermektől eredne. Ijedten futottak össze az emberek, tolakodva a háziur lakása felé, melyből a sikoltások előtörttek. A háziur lakóinak élén óvatosan nyitotta ki egyik szobája ajtaját, s szörnyű látomány tárult elébök.

A szoba közepén levő asztalon állott a majom, kezében nagy konyhakés — melyet a szakácsné már több nap óta keresett hiába — míg a másik kezében tartotta a szerencsétlen papagályt, melyet valószínűleg álmában lepé meg, s néhány risszantással úgy levágta fejét, mint a hogy a szakácsné a tyukokét szokta. A gyilkos majom, a mint megpillantotta gazdáját, eldobta fegyverét, a papagályt is s elbujt a kerevet alá, míg a háziurat, ki papagályát nagyon szerette, csak nagy nehezen lehetett visszatartani attól, hogy a gyilkos majmot utána ne küldje a papagálynak.

Névtelen levelek. Nagyvárad — írják onnan — eddig sok mindentről volt híres, közevete, szivárványszíne öltözött fiakkerei, szép női a touristák feljegzéseiben még a külföld előtt sem maradtak említés nélkül. — Konzervatív csökönőssége az utjásokban pedig olyan elpusztíthatlan jótulajdonsága a mi kis Párisunknak, a mely egy emberöltő óta szinte egy emberöltővel lökött bennünket visszafelé. Az emlegetett kiváló tulajdonságok most egy-egy ismét szaporodtak. A névtelen levelek ivadját eljük. A férj feleségéről, a feleség férjéről, az imádó imádtójjáról, a barát barátjairól naponkint s z e b b n é l s z z e b b kifejezésekben bővelkedő levelekkel árasztatik el. — A névtelen levelek irásában valóságos düh kapott lábra. — Egy gya ázatos üzemek arra czéloznak, hogy a családok békés nyugalmát felzavarják. A szemén-szedetét rágalom szuró fulánkjai sziszegnek ez otromba levelekből elő. Alig van család a városban, a mely áldozatul ne esett volna a névtelen levélírás e manaius örülttségének, sok esetben egyesek tervszertleg bosszantának a levelek árja által. Az álarcz alatti pimaszság e neme megvetésnél egyebet ugyan nem érdemel, mindazáltal ideje lesz, ha a rendőrség is beavatkozik és véget vett ez üzemeknek.

Vasuti ezred hadserögünkben. A közös hadügyminiszter elhatározta egy vasuti-ezrednek szervezését s felállítását, melynek a más államokban már korábban szervezett ily testületek feladatához képest hivatása lesz vasutakat építeni, valamint az ezen szakmába vágó munkálatokat vezetni s ily hadi vagy egyéb katonai vasutakon a végrehajtó forgalmi szolgálatot végezni. Ezen ezred, mely 2 zászlóaljból fog állani 4-4 századdal, a két várnok-ezred felosztalandó 16. tartalék-századai-ból, továbbá utász és aknáosztzagokból alakíttatik és az utász ezredből egészítettik ki. Az idevágó vasuti szabályzatnak már jóváhagyott szervezési határozatai szerint ezen ezredbe az utász- és várnok-csapat tisztjei valamint egyéb fegyvernemek oly tisztjei fognak beosztani, kik valamely műszaki katonai intézetet végeztek. Mindegyik zászlóalj két-két százada a forgalmi szolgálat végzésére fog alkalmaztatni. A vasuti tászlóalok személyzetének igénybe vétele haboru esetén természetesen ezután is megtörténhetik, mindazonáltal az eddigi módoshoz képest azon különbséggel, hogy a vasutépítési és a végrehajtó forgalmi szolgálat vezetésére a katonai tényszók feladata leendő, kiknek szükség esetén nagyobb munkások is alá fognak rendelteni. Béke idejében a vasutezred osztagjai gyakorlatképen dolgozni fognának az épülő félben levő vasutaknál; már kiépült vonalokon pedig időnként az összes forgalmi szolgálatot végeznék. A „Nemzet” e tervhez a következő megjegyzéseket fűzi: Ha figyelemre méltatjuk, hogy a vaspályák már mily fontos szerepet játszanak a hadászlatban, ugy csakis megelégszenél fogadhatjuk a közös hadügyminiszter ezen nagyon időszerű intézkedését, melyre — mint ezt a franciaizaporosz hadjárat s röviddel ezelőtt az angol csapatok Egyiptomban is igazolták, — minden nagyobb modern hadseregnek szüksége van azért, hogy a szétrombolt vasuti vonalok lehetőleg rövid idő alatt ismét járhatóvá tészenek, esetleg, hogy kizárólag hadászati érdekel bíró összekötő-vonalak gyorsan letesíthessenek.

Lapunk kiadó hivatala szívesen elvállja a trieszti kiállítási sorsjegyek megszerzését t. olvasói számára. Egy sorsjegy ára 50 kr és megrendelésénél 5 kr postabélyeg-költségekre meliékendő.

CSARNOK.

Az én bőröndöm története.

Telek Sándortól.

Nekem is, mint afele kiszolgált bakának, meg van az én rendszeremben rendes rendelkezésem. Például, ha utra kelek összeszedem holmimat, kirakom az ágyra, kezdem a cipőn s felmegyek a kalapig, oda rakom a könyveket, meg azon leveleket, melyekre illő volna válaszolni. Behívom a stupidust s azt mondom neki: ezeket pakolja be. Van nekem egy bölcs legényem, — az olyant a zsidó mágnásoknál komornyiknak hívják, bölcsességének miatta jó barátaim és ismerőseim elneveztek Deák Ferencznek. Ezen jeles hazafinak két sajtáságos szokása van, tordai tájképfestéssel beszél s a világ sűrű kinceit sem mondana egy o-t; s másodsor, ha leissza magát a sárga földig, azzal mentegetőzök: hogy csak bartól, pedig úgy fuja a palinkát, mint egy szeszgyár.

A mult napokban utra indultam, szokásom szerint minden podgyászom az ágyra volt rakva, szép sorban és katonás rendben; ezeket aztán pakolja be; mondám neki. Pakolás után hozzám jön s azt mondja: — A kufér igen kicsi, nem fér minden bele, mit csináljak? — Vegye a kis utitáskámát s rakja bele a künn maradt holmikat. — Felraktak mindent a kocsiara, utra szálltam; Szatmárról a vasutai tovább. Debreczenben haltam meg.

Debreczennek — az én kedves Debreczenemnek — ez idén kijutott a dáridókból; a Petőfiek, a tudósok, a dalárok, most meg a zsinat; szeretném látni egyhosszába azt a kolbászt, a mit Petőfiek, tudósok, dalárok és zsinat elfogyasztottak, — szent Jakab álmanak mennyekhez támasztott latorjára ad csak némileg homályos fogalmat a longitudo ezen óriás hosszúságáról.

Most is olyan tele volt a puszták városa, hogy nagynehezen kaptam egy szobát a Feberló vendéglőben.

Másnap távoztam a déli vonattal, a horárdi leszedte a bőröndöket, én jégét váltottam, s fel akartam adni podgyászomat; e közben valaki hátulról a vállamra üt; megfordulok, — Zichy Géza!

Mikszáth Kálmán mondta nekem Zichy Gézaról, hogy nem becsületes ember a ki őt nem szereti. En annyira megörültem a viszontlátáson, hogy felejtve papot, esapot, zsinat és bőröndöt azt mondam a hordárnak adja fel podgyászomat Nagy-Váradra.

A vonat elindult, s Kabáig átutaztuk Gézaról nagy Németországot, beszéltnk Lisztől, zenéről, Tisza-Eszlárról, Scharf Moriczról, mindenről, és még valamiről.

Megérkeztem Nagy-Váradra, ki akárom venni bőröndömet, az egyik az enyém, a másik ismeretlen, tehát egy másikval van kicserélve. Átadom az ismeretlen, a nem enyémét a szállítási irodába, s az enyémemmel busongok a Báránybau; tudtam, mit hoztam magammal de azt nem, hogy mit hova pakoltak.

Felnyitom a ládát, s oh borzalom, minden irományom a másikba volt berakva.

Minden író, akarva nem akarva, sokat tart írójak, egyik emigránstársuk, szegény Szabó István ezredes, elvesztvén egy kéziratát Londonban, beleírult s ennek következtében a Bedlamban halt meg, engem ugyan nem környezett halálos betegség, de egész éjjel mindig kefeleenyomattal álmodtam. De hát most mit csináljak? Három kötetet összeírtam nem kis dolog, még Hazafy Véra Jánosnak sem.

Távsürgönyöztem — szépen mondva — a szeltrőzsa minden irányba; vagy Kárpáttól Adriáig. A lapoknak nem akartam írni, féltem azt mondják reklámot csinállok, ettől meg irtódom, de nem állhattam meg, hogy Csukássinak el ne zokogjam az én bubánatos keserveimet, ő hirdette, s engem közrészvet környeztet.

Tegnapelőtt kimegyek a vasúthoz, az állomásí főnök szives előzékenységgel fogad; kérdem: — Nem tud-e valamit bőröndömről? — Távsürgönyöztem mindenfelé, de eddig nem jött semmi, hanem néztek meg, mi van ebben az itt maradt bőröndben, tán nyomra vezet, csodálatos, hogy ezt nem reklámolta senki — En uram hozzá nem nyulok. Mit motorásznak én más idegen portékája közt, még a vámszolgát is utálom, mikor az enyémbe vajúkál. — Ha akarja az ur, én felbontatom. — Van-e erre joga? — Hogy ne lenne. Két tanu előtt feltörték a bőrönd zárját, a mint a zár felpatant, a bőrönd két fele nyílik s legfelül ott kandikál az én arcképem. Tableaux. Legényem olyan bőröndbe pakkolt, melyet én nem ismertem.

300 kg. nehéz 59—60 kr. 220—260 kg. nehéz 60 1/2—61 kr. óreg 300 kg. felüli 68—59 kr. vidéki sertések 58—59 kr. tranzitban: szerbiai 58 1/2, 63 kr romániai 58—59 kron.

Eleségárak: tengeri 8.45, árpa 8.30. Helybeli állomány: szept. 8-án maradt 95051 db.

Felhajtás:

Alsó-Magyarországból	2740 db.
" makkos	369 "
Erdélyből	— "
Szerbiából	1325 "
Romániából	2707 "
Szerémségi	— "
A magyar államvasuton hizott	338 "
" makkos	902 "
A vidékről	— "
A budai vámoknál	118 "
Hajón (szerémi)	— "
Összesen	102550 db.
Elhajtatott:	
Felső-Magyarországra	283 db.
Bécsbe	2150 "
Csehországra	803 db.
Bodenbachon át	3580 "
Ruttkán	309 "
Dél-Németországra	— "
Budapesti fogyasztásra	2263 "
Külfeltekre	100 "
A budai vámoknál	— "
Kőbányai szalonatermelők	— "
A m. államvaspályán	591 "
Összesen	9878 db.
Maradt	92671 "
A részvényzállásokban volt 22147 db.	
Az egészségügyi és tranzit-zzállásokban maradt aug. 11-én 12266 "	
Ehez felhajtatott	
szerb sertés	1325 "
román sertés	2707 "
Összesen	16292 db.
Elhajtatott	2751 "
Maradt	13547 db.

az egészségügyi szemléndél január 1-től a mai napig 1769 db sertés a fogyasztástól elvonatott és technikai czelokra használtatott fel.

Drezdai vásár. A vásáron 604 drb vidéki és 465 magyar sertés volt. Előbbiek 65, utóbbiak 60 filléren keltek 1/2 kg-ronként.

Berlini vásár. Felhajtott 10,458 drb sertés. Az üzlet igen lanyha, az árak csökkenőben. Meklenburgi 57—58 márká, orosz 44—50 márká, magyar 56—58 márká.

Hamburg St. Pauli Szept. 9—16-ig felhajtottak összesen 14,995 db sertést. A forgalom kissé lanyhult. Elsőrendű nehezsáru 59—61 márkán, középhezsáru 57—58 m. jú áru 49—52 márkán kelt 100 fontonként elősúlyban 20% tara mellett. Délnemethonba, Németalföldre és Franciaországba a jelzett idő alatt élvé elszállított 3872 drb sertés, a helybeli kivitelre vágók fogyasztása pedig ez utóbbi heten 8275 drbra rugott. 1879 db szerbiai és 11,677 db romániai. Az egészségügyi szemle alkalmával jan. 1-ső óta a fogyasztástól elvonatott és technikai czelokra fordított 1769 db.

Zi radék.

Disznószírban az irányzat szilárd volt. A forgalom rendkívül élénk lévén, körülbelül 3000 mm. került eladásra. Elő minőségű áru hordódtul 80 frttal, hordó nélkül 77.50 frttal fiztetett. Szept. októberben szakítandó áruban 77 frton történtek kötések.

Szalonna szinten szilárd irányzattal jött forgalomba. Az árak 1 frttal emelkedtek. Finom asztali szalonna a hét elején 75 frton, a hét végén 75.50 frton vásároltatott.

Ki nyert?

— Szeptember 23. —

Bécs	65	75	38	84	25
Grác	87	22	85	11	43
Temesvár	81	32	23	52	26

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai, Konstantinápoly, sept. 25. (Érk. d. u. 2 ó.) A szultán Abdul Mutait mekkai nagy sherif méltóságát megfosztotta s elfogatását elrendelte; helyébe Abdullah Seik neveztetett ki mekkai nagy sherifjévé. A török-görög kérdésben tegnap összeült conferentia feloszlott.

Vasuti személyvonatok menetrende.

Indulá

Budapestre, Csegeitáre Nagyváradra: délelőtt 11 óra 57 perczkor. este 9 —

Nyiregyhádra, Miskolcra, reggel 7 óra 57 —

d. u. 3 " 39 perczkor.

Satmárra, Királyhádra: reggel 4 óra 15 perczkor délután 8 " 49 "

Erkezés:

Budapestre, Nagyváradra: reggel 3 óra 45 perczkor. d. u. 8 " 19 —

Miskolcra, Nyiregyhádra: d. u. 11 " 42 perczkor. este 8 " 07 perczkor.

Satmárról, Királyhádról: délel 11 óra 27 perczkor este 8 " 30 "

Felölts szerkesztő és kiadó laptulajdonos **Vértess Arnold.**
Főmunkatárs: **Károly Vilmos.**

